

Italië

De geografische noordgrens van Italië ligt in de Alpen. De in het zuiden hierop aansluitende Povlakte wordt gevolgd door de Apennijnen, die de hele Italiaanse 'laars' verdelen in een Adriatische en een Tyrrheense kant. Behalve de grote eilanden Sardinië en Sicilië behoren ook Ischia, Elba en Capri tot het grondgebied. Evenals de cultuursteden Rome, Florence, Siena, Pisa, Milaan en Venetië trekken de stranden aan de Middellandse en de Adriatische Zee miljoenen bezoekers.

Informatie

Verkeersbureau

Italiaans Bureau
voor Toerisme (ENIT)
Aurora Gebouw
(2e etage)
Stadhouderskade 2
1054 ES Amsterdam
tel. 020-616 82 44
www.enit.it

Italiaanse ambassade

Alexanderstraat 12
2514 JL Den Haag
tel. 070-302 10 30
www.ambblaja.
esteri.it

Trento (TH)

Algemene informatie

Afstand vanaf Utrecht	Rome: 1625 km, Brindisi: 2040 km, Venetië: 1240 km
Oppervlakte	301.287 km ²
Aantal inwoners	58,5 miljoen
Inkomen per inwoner	USD 28.534
Hoofdstad	Rome
Landcode	I
Staatsvorm	republiek
Europese Unie (EU)	ja
Taal	Italiaans
Tijdsverschil	geen
Valuta	€1 = 100 eurocent

Officiële feestdagen

	2008	2009
Nieuwjaar	1 jan.	1 jan.
Driekoningen	6 jan.	6 jan.
Goede Vrijdag	21 mrt.	10 apr.
Tweede paasdag	24 mrt.	13 apr.
Bevrijdingsdag	25 apr.	25 apr.
Dag van de Arbeid	1 mei	1 mei
Maria Hemelvaart	15 aug.	15 aug.
Allerheiligen	1 nov.	1 nov.
Maria Onbevleete Ontvangenis	8 dec.	8 dec.
Kerstmis	25 en 26 dec.	25 en 26 dec.

Veel grote steden hebben nog een extra vrije dag

Informatie

Nederlandse ambassade

Via Michele
Mercati 8
00197 Rome
tel. +39 06-322 86
001
ma-vr 8.30-17 uur
www.olanda.it

Consulaten

Ancona, Bari, Bologna, Cagliari, Catania, Florence, Genua, Livorno, Milaan, Napels, Palermo, Triëst, Turijn, Venetië en Verona.

*Florence is een en al
cultuur (MM)*

Reisdocumenten

Personen

- Geldig paspoort of geldige Nederlandse identiteitskaart.

Auto of motor

- Nederlands rij- en kentekenbewijs en voor auto's ouder dan 3 jaar ook een APK-keuringsbewijs.
- WA-verzekering.

Caravan of aanhanger

- Caravans en aanhangers met een max. toegestane massa hoger dan 750 kg moeten een eigen kentekenbewijs en een eigen (gele) kentekenplaat hebben. Zie ook blz. 331.

Bromfiets

- Bromfietscertificaat of geldig rijbewijs.

Douaneregels

Algemeen: Italië behoort tot de EU. Voor bagageregels zie ook blz. 4-6.

Levensmiddelen: Komende van buiten de EU mag een hoeveelheid voor 1 tot 2 dagen worden meegenomen.

Hond, kat en fret: Geldig EU-paspoort voor dieren vereist. Zie ook blz. 5. Dieren jonger dan drie maanden zijn niet toegestaan. In openbare gelegenheden moet het dier aangelijnd en gemuilkorfd zijn. Als u 2 of meer dieren in de auto vervoert, moeten honden zich achter een rek bevinden. Katten moeten in een kattenmand zijn geplaatst.

Invoer en uitvoer alle betaalmiddelen: Binnen- en buitenlandse betaalmiddelen mogen vrij worden in- en uitgevoerd tot het equivalent van € 10.329. Bedragen boven het equivalent van € 10.329 moeten worden aangegeven.

Afwijkende verkeersregels

Aanhangwagentjes: Een aanhangwagentje mag niet achter een bromfiets worden gekoppeld. Een aanhangwagentje mag wel achter een fiets worden gekoppeld, mits niet breder dan 75 cm, niet hoger dan 1 m en samen met de fiets niet langer dan 3 m. Doordat er vrijwel geen fietspaden zijn, wordt het voeren van een fietsaanhanger voor kinderen sterk afgeraden.

Alcohol: Het maximaal toegestane alcoholpromillage is 0,5.

Antiradar: Het gebruik en bezit van antiradarapparatuur is verboden.

Bergwegen: Stijgend verkeer heeft voorrang op dalend verkeer.

Brom- en snorfietsen: Snor- en bromfietsen mogen gebruiken van fietspaden. Helm en achteruitkijkspiegel verplicht. Rijbewijs vereist. Overdag dimlicht voeren.

Informatie**Zusterclub**

Automobil Club
d'Italia (ACI)
Via Marsala 8
00185 Rome
tel. +39 06-499 81
www.aci.it

Gehandicaptenparkeerkaart: De Europese gehandicaptenparkeerkaart kan gebruikt worden:

- op parkeerplaatsen die worden aangeduid met een bord met rolstoelsymbool;
- op wegen waar parkeren gratis is, maar met een tijdsli-miet. Hier is ongelimiteerd parkeren toegestaan.

I.v.m. lokale verschillen is het aan te raden ter plaatse te informeren naar de daar geboden faciliteiten.

Gevarendriehoek: verplicht.

Inhalen/passeren: Stilstaande trams, waarbij geen vlucht-heuvel aanwezig is, mogen niet voorbij worden gereden.

Maximumsnelheid

Type motorvoertuig	Bebouwde kom		Autowegen	Autosnelwegen
	binnen	buiten		
Bromfiets	45	45	verboden	verboden
Motor <150 cc (A)	50	90	90	verboden
Personenauto en motor >150 cc	50	90	110	130 (B)
Motorvoertuig met aanhanger/caravan (A)	50	70	70	80

A: Op Italiaanse motorfietsen tot 150 cc moet een sticker met de aanduiding 90 worden aangebracht. Op Italiaanse aanhangwagens (dus ook caravans) moeten 2 stickers, met de aanduiding 70 en 80 worden aangebracht. Deze regels gelden niet voor Nederlandse voertuigen.

B: Op sommige autosnelwegen met 3 rijstroken per richting kan de snelheid worden verhoogd tot 150 km/h.

Bij slecht weer wordt de maximumsnelheid op autowegen verlaagd tot 90 km/h en die op autosnelwegen tot 110 km/h.

In de Mont Blanc tunnel bedragen de minimum- en maximumsnelheid 50 respectievelijk 70 km/h.

In de Fréjustunnel bedragen de minimum- en maximumsnelheid 70 respectievelijk 80 km/h.

Autobrandstof

Nederlandse naam	Lokale naam	Richtprijs in €/liter
Euro 95 (loodvrij)	Senza piombo / Benzina verde / SP	1,37
Superplus 98 (loodvrij)	Superplus	1,46
Diesel	Diesel	1,31
Lpg	Gasauto / Gpl	0,61

(prijsniveau: december 2007)

Loodvrije benzine (95 en 98) en diesel zijn goed verkrijgbaar. Gelode benzine is niet meer verkrijgbaar. In plaats daarvan kunt u een loodvervangend middel toevoegen. Dit is te koop bij de benzinstations. Lpg is in Noord- en Midden-Italië goed verkrijgbaar, in het zuiden minder goed. Voor lpg tanken is een vulverloopnippel nodig.

Openingstijden: langs de autosnelwegen dag en nacht; langs de overige wegen mei-sept. 7-12.30 en 15.30-19.30 uur en okt.-apr. 7-12.30 en 15.30-19 uur.

Ongeveer 25 procent van de pompen buiten de autosnelwegen is op zon- en feestdagen open en op maandag gesloten. Ongeveer 3 procent van de pompen is 's nachts open van 22.30-6 uur in de winter en 22-6 uur in de zomer. In grote steden kunt u 's nachts terecht bij benzinepompen met zelfbediening en betaalautomaten.

Napels; zicht op Versuvius (LD)

Informatie

Wegenwacht

Voor hulp kunt u contact opnemen met het ANWB Steunpunt Milaan. U kunt hulp inroepen via een praatpaal of noodtelefoon langs de weg. Het is wettelijk verboden om een voertuig langs de weg te repareren. Voertuigen worden altijd naar een garage gesleept.

ANWB Steunpunt Milaan

p/a ANWB Alarmcentrale
tel. +31 (0) 88 2692 888

Kinderen: Kinderen moeten een voor hen geschikt kinderbeveiligingsmiddel gebruiken. Hiervoor kunt u de Nederlandse eisen hanteren.

Lading op een voertuig of aanhanger: De lading op een auto of aanhanger mag naar voren en aan de zijkanten niet uitsteken. Dit betekent dat fietsen op een fietsenrek ook niet mogen uitsteken. Naar achter uitstekende lading moet altijd voorzien zijn van een vierkant reflecterend bord, afmeting 50 x 50 cm, met diagonale rode en witte strepen, en 's nachts van een rood licht.

Minimumsnelheid: Op autosnelwegen 40 km/h.

Motoren: Het vervoeren van een kind jonger dan 4 jaar is niet toegestaan. Het is verplicht om ook overdag dimlicht te voeren. Een achteruitkijkspiegel is verplicht. Voor motoren die sneller dan 100 km/h kunnen rijden, zijn 2 achteruitkijkspiegels verplicht. Op autosnelwegen worden geen motoren beneden de 150 cc toegelaten.

Overnachten in voertuig: Overnachten in de auto, caravan of camper op autosnelwegparkings is toegestaan, mits dit niet op kamperen lijkt. Het is dan ook verboden om de pootjes van de caravan op de grond te plaatsen. Overnachten is in het algemeen ook toegestaan langs de openbare weg, mits een plaatselijke verordening dit niet verbiedt en het voertuig geen obstakel vormt.

Parkeerschijf: De Nederlandse parkeerschijf mag gebruikt worden.

Parkeren: In grote steden bevinden zich blauwe zones.

U mag hier maximaal één uur parkeren op werkdagen van 9 tot 14.30 uur en van 16 tot 20 uur. Het tijdstip van aankomst

Informatie

Alarmnummer

Het landelijk alarmnummer is 112.

Geldautomaten

Voldoende

Creditcards

Worden bij vrijwel alle hotels, restaurants, winkels en benzinstations geaccepteerd.

Als u naar Sicilië reist en in het weekeinde aankomt, adviseren wij u voldoende contant geld mee te nemen, aangezien de pinautomaten dan vaak leeg zijn.

Malcesina aan het Gardameer (PP)

moet worden aangegeven door middel van de parkeerschijf. Er bestaan in bepaalde steden groene zones. Dit wordt altijd aangegeven; u mag daar op werkdagen niet parkeren van 8 tot 9.30 en van 14.30 tot 16 uur. In het historische centrum van Rome is het formeel verboden om in een centrale zone gedurende werkdagen van 7 tot 20 uur te parkeren of rijden. Dit geldt niet voor bewoners van dit gebied. Deze centrale zone wordt aangegeven door een verbodsbord vergezeld van een bijbehorend bord met het opschrift 'zona tutelata'.

Pech: Het is wettelijk verboden om langs de snelweg te repareren. Het voertuig dient te allen tijde weggesleept te worden naar een veilige plek. Wanneer u met pech langs de weg staat, moet u altijd, om beter zichtbaar te zijn voor het overige verkeer, een vest met reflecterende banden dragen.

Slepen: Op autosnelwegen is slepen verboden, behalve door een slepdienst. Op overtreding staan hoge boetes.

Tegenliggers: Op bergwegen (kenbaar door rood bord waarin witte driehoek met zwarte posthoorn) moet u bij het tegenkomen van postauto's stil houden tot deze gepasseerd zijn. Op bergwegen is het gebruikelijk dat het stijgend verkeer voorrang krijgt op dalend verkeer.

Veiligheidsvest: Als u buiten de bebouwde kom bij pech of ongeval de auto verlaat, moet u altijd een reflecterend veiligheidsvest dragen.

Verkeerslichten: Op sommige kruispunten in Italië kunt u verkeerslichten aantreffen waarvan het rode licht blijft branden. Bij dit soort verkeerslichten wordt door een verlichte groene pijl aangegeven of u door mag rijden of moet stoppen. Slechts indien het rode en het groene licht gelijktijdig branden, mag u doorrijden. Het rode licht blijft branden als waarschuwing dat dit een gevaarlijk kruispunt is.

Informatie**Telefoneren uit Nederland**

Landnummer: 39.
De nul voor het etnummer wordt niet weggelaten.

Simkaart

Als u geen simlock op uw toestel hebt, kunt u in uw prepaidtoestel de simkaart vervangen door een lokale simkaart en zo tientallen procenten besparen.

De Arena van Verona
(HZ)

Dit soort verkeerslichten staat nog voornamelijk op kruispunten van doorgaande (provinciale) wegen in Toscane.
Verlichting: In tunnels moet u met dimlicht rijden. Buiten de bebouwde kom is ook overdag dimlicht verplicht.

Voorrang: In de bebouwde kom het verkeer van rechts; daarbuiten het verkeer op de genummerde rijkswegen (strada stadali).

Winterse omstandigheden: In de periode van 15 oktober tot 30 april moeten automobilisten altijd sneeuwkettingen bij zich hebben in het Aostadal. Bij gebruik bent u gebonden aan een maximumsnelheid van 110 km/h op de autosnelweg en 90 km/h op gewone wegen. Op wegen waar sneeuwkettingen verplicht zijn mag u in plaats van kettingen ook winterbanden gebruiken. Spijkerbanden zijn toegestaan van 15 november tot 15 maart op voertuigen tot 3500 kg, mits ze op alle wielen (ook op de wielen van de aanhangwagens) zijn gemonteerd. Op autosnelwegen mag niet sneller dan 120 km/h worden gereden, op andere wegen niet sneller dan 90 km/h.

Soms wordt betaling met een Nederlandse Visacard geweigerd.

Informatie

ANWB Wandelgidsen

Wandelgidsen met elk 35 wandeltochten door gebergten, over heidevelden en langs muilpaden in de mooiste gebieden van Europa.

Voorzien van hoogteprofielen en overzichtelijke kaarten (€12,95; leden €11,95). Inmiddels 19 titels beschikbaar.

Route- en verkeersinformatie

Drukke wegen en knelpunten

- A4 Milaan – Triëst, met name tussen Milaan en Venetië.
- A6 Turijn – Savona.
- A10 Ventimiglia – Genua.
- A11 Florence – Pisa.
- A22 Brennerpas – Bolzano.
- Rondweg Milaan.
- Rondweg Genua.
- Grensovergangen Brennero en Chiasso.

In de zomer

- A1 Milaan – Rome – Napels, tussen Modena en Florence (vooral bij Barberino) en tussen Rome en Napels.
- A3 Napels – Salerno.
- A12 Genua – Livorno, met name tussen Genua en Sestri Levante.
- A14 Bologna – Ancona, met name tussen Bologna en Rimini.
- Rondweg Napels.
- Wegen naar de noordelijke meren.

Verkeersdrukke Italië

	mei	juni	juli	augustus	september
	1 do	1 zo	1 di	1 vr	1 ma
	2 vr	2 ma	2 wo	2 za	2 di
	3 za	3 di	3 do	3 zo	3 wo
	4 zo	4 wo	4 vr	4 ma	4 do
	5 ma	5 do	5 za	5 di	5 vr
	6 di	6 vr	6 zo	6 wo	6 za
	7 wo	7 za	7 ma	7 do	7 zo
	8 do	8 zo	8 di	8 vr	8 ma
	9 vr	9 ma	9 wo	9 za	9 di
	10 za	10 di	10 do	10 zo	10 wo
	11 zo	11 wo	11 vr	11 ma	11 do
	12 ma	12 do	12 za	12 di	12 vr
	13 di	13 vr	13 zo	13 wo	13 za
	14 wo	14 za	14 ma	14 do	14 zo
	15 do	15 zo	15 di	15 vr	15 ma
	16 vr	16 ma	16 wo	16 za	16 di
	17 za	17 di	17 do	17 zo	17 wo
	18 zo	18 wo	18 vr	18 ma	18 do
	19 ma	19 do	19 za	19 di	19 vr
	20 di	20 vr	20 zo	20 wo	20 za
	21 wo	21 za	21 ma	21 do	21 zo
	22 do	22 zo	22 di	22 vr	22 ma
	23 vr	23 ma	23 wo	23 za	23 di
	24 za	24 di	24 do	24 zo	24 wo
	25 zo	25 wo	25 vr	25 ma	25 do
	26 ma	26 do	26 za	26 di	26 vr
	27 di	27 vr	27 zo	27 wo	27 za
	28 wo	28 za	28 ma	28 do	28 zo
	29 do	29 zo	29 di	29 vr	29 ma
	30 vr	30 ma	30 wo	30 za	30 di
	31 za		31 do	31 zo	

druk
 zeer druk
 topdrukke

richting noord
 richting zuid
 beide richtingen

Isola Bella in het Lago Maggiore (PS)

In de winter

Toegangsroutes naar de bekende wintersportplaatsen.

Drukke periodes

Het begin en eind van de zomervakantie zorgt traditioneel voor de drukste dagen op het Italiaanse wegennet. Eind augustus vindt de grote vakantie-uittocht plaats en wordt het zeer druk op de weg. Tijdens de overige weekeinden is het in de zomermaanden ook erg druk. Op vrijdagmiddag en zaterdagochtend komt er steevast een stroom op gang vanuit grote steden als Turijn en Milaan. Veel Italianen rijden dan richting de Ligurische of Adriatische kust of gaan op weg naar de populaire meren in het noorden: het Gardameer, Comomeer en Lago Maggiore. Op zondag zorgt terugkerend recreatieverkeer opnieuw voor veel drukte op de weg.

Piekdagen

- 1 mei (dag van de Arbeid).
- 2 juni (dag van de Republiek).
- 2 augustus (zwarte zaterdag).
- 15 augustus (Maria Hemelvaart).

Verkeersinformatie

Telefoon

Het informatiecentrum van de Società Autostrade is de hele dag bereikbaar via telefoonnummer +39 840 04 21 21. Informatie over de A22 Brennersnelweg kunt u (ook in het Engels) krijgen via telefoonnummer +39 0491-20 01 98.

Radio

Speciaal voor de reizende automobilist is er ISO Radio. Deze zender is een samenwerking tussen de RAI en de Società Autostrade. Op frequentie 103,3 MHz FM geeft deze zender verkeersinformatie over de situatie op de Italiaanse wegen, toeristische tips en andere adviezen voor automobilisten.

Show your Card!

Op vertoon van uw lidmaatschapskaart biedt het ANWB voordeelprogramma Show your

Card! u ook voordelen in Italië. Bijvoorbeeld korting op de toegang tot vele musea in Siena. Zie blz. 324.

Informatie

Wandelen in Toscane

De ANWB-wandelgids Toscane bevat 35 tochten, waarvan twee meerdaagse. Ook verkrijgbaar: Andalusië, Aostadal, Cevennen/Languedoc, Dolomieten, Gardameer, Harz, La Palma, La Gomeira, Madeira, Moezel, Noorwegen, Provence, Pyreneeën, Schotland, Spaanse St.-Jacobsroute, Tessin, Vogezen/Elzas en Wallis (€12,95; leden €11,95).

Baby's

Laat baby's bij voorkeur niet verblijven boven de 1500 meter.

De zender is langs de belangrijkste snelwegen in Italië te ontvangen, ook in tunnels.

Ook via alle andere zenders van de Italiaanse omroep (RAI Uno) kunt u in het Italiaans verkeersinformatie beluisteren in de rubriek 'Onda Verde'. De FM-frequenties staan op borden langs de autosnelwegen.

De commerciële zender Via Radio – een samenwerking tussen de Società Autostrade en RTL – is in bijna heel het land op 102,5 FM te ontvangen.

Internet

Op www.autostrade.it vindt u informatie in het Italiaans over het Italiaanse wegennet, tolwegen, servicestations, wegwerkzaamheden, enzovoort.

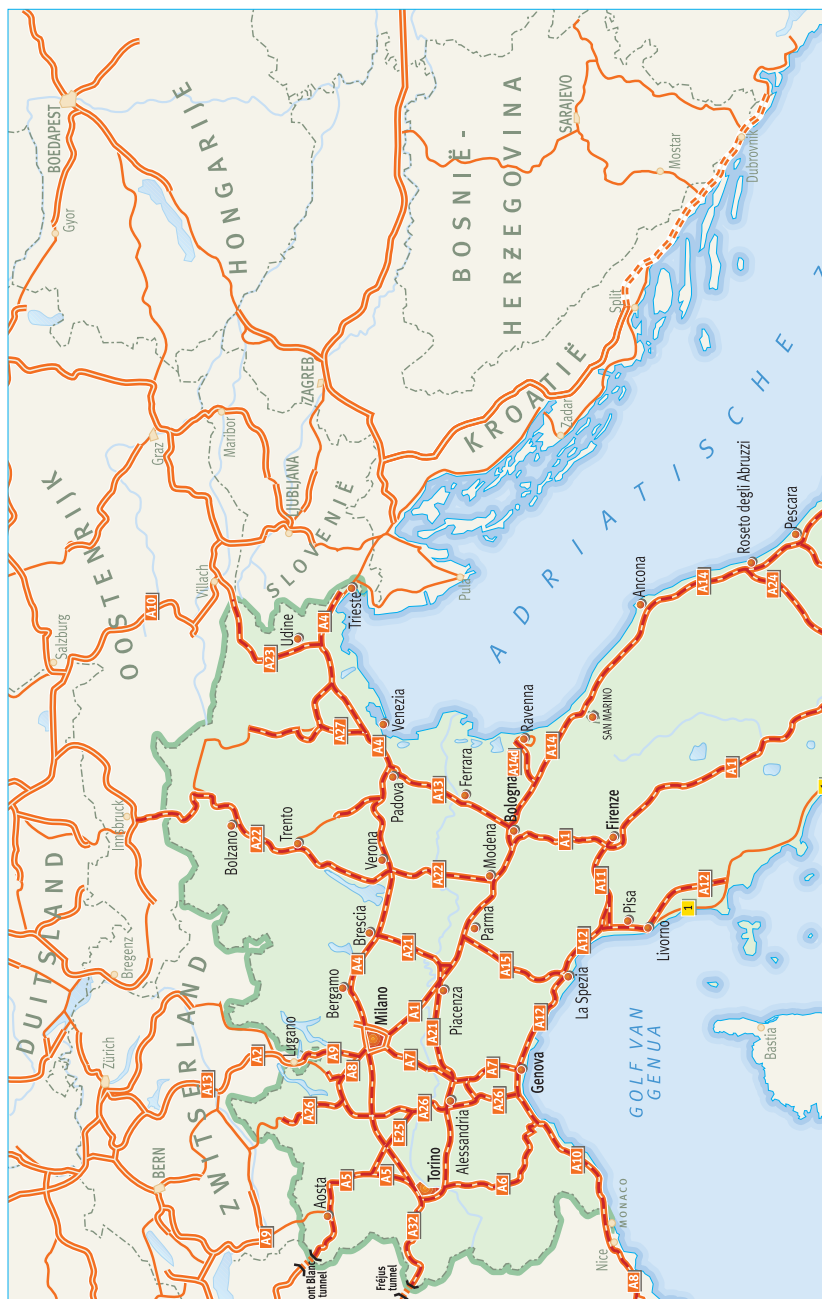
De automobielfclub van Italië geeft op www.aci.it alleen informatie in het Italiaans.

Nieuwe wegen

De A4 Milaan – Verona is sinds 1 oktober 2007 verbreed. Tussen Milaan en Bergamo heeft de A4 in beide richtingen vier rijstroken over een lengte van 34 kilometer. De A4 is een van de drukste Italiaanse wegen.

De Rialtobrug in
Venetië (LS)

Informatie

Logies

In het hoogseizoen zijn hotels in steden zoals Rome, Florence en Venetië duur.

Maar verder kunt u in Italië vaak verrassend voordelig overnachten.

Dit geldt vooral voor de traditionele 'albergo's'. Pensjons en B&B's ('camere') komen betrekkelijk weinig voor.

Kamperen

De campings in Italië zijn groot en luxueus maar behoren wel tot de duurste van Europa.

De A5 Turijn – Frankrijk is compleet.

In het zuidoosten van Sicilië wordt gewerkt aan de A18 Siracusa – Gela. In de lente van 2007 is het 30 kilometer lange deel tussen Cassibile en Rosolini opgeleverd. Het volgende stuk tussen Rosolini en Scicli (30 kilometer) is naar verwachting in 2008 klaar.

In het noordoosten (Veneto) is van de A28 Pordenone – Conegliano 8 km opgeleverd. Het gaat om het stuk tussen Conegliano (aansluiting A27) en Sacile-West. Het laatste deel tussen Codognè en Conegliano wordt volgens planning in 2010 opgeleverd.

Werkzaamheden

De A1 Bologna – Florence wordt vernieuwd. Het deel tussen Sasso Marconi en La Quercia is al klaar. Voor 2010 staat het stuk tussen La Quercia en Aglio van 37 kilometer gepland. Op de A4 Milaan – Trieste wordt een nieuwe verbinding gemaakt tussen Mira en Quarto d'Altino. Tussen Mirano en Mogliano Veneto is 5 kilometer opgeleverd aan de westkant van Mestre/Venetië. Dit zorgt voor een betere doorstroming van de A4 naar de A27 Vittorio Veneto – Mestre. Er wordt gewerkt aan het deel tussen Mogliano Veneto en Mira, volgens planning moet dit in het voorjaar van 2009 klaar zijn.

Toltrajecten en toltarieven

Tariefklassen

Klasse 1

Motoren en personenauto's (waarvan de hoogte gemeten vanaf de onderkant van het voorwiel minder bedraagt dan 1,30 m).

Klasse 2

Busjes, kampeerauto's en personenauto's (waarvan de hoogte gemeten vanaf de onderkant van het rechtervoorwiel meer bedraagt dan 1,30 m).

Klasse 3

Combinaties met in totaal drie assen (bijvoorbeeld voertuig van klasse 1 of 2 met bagageaanhangwagen of caravan).

Klasse 4

Combinatie met in totaal vier assen (bijvoorbeeld voertuig van klasse 1 of 2 met dubbelassige caravan).

Betaalwijze

- Contant bij alle bemande tolhokjes.
- Creditcard: geaccepteerd worden Visa en Eurocard/Mastercard, in Italië doorgaans aangeduid met Cartasi, bij tolpoortjes met het opschrift 'Carte'.
- VIA-card, bij de Cartebetaalpoortjes, waar het vaak sneller gaat dan bij de andere tolpoortjes. VIA-cards zijn te koop bij servicestations langs de autostrada en bij de 'Tabacchi', voor €25, €50 en €75.

Toltarieven

geldend vanaf 01-02-2008 in €

<i>traject</i>	<i>klasse:</i>	<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>
A1	Milaan – Piacenza	3,20	3,30	4,10	6,40
	Piacenza – Parma	3,30	3,40	4,30	6,70
	Parma – Modena N.	2,60	2,70	3,30	5,20
	Modena N. – Bologna	2,00	2,00	2,60	4,00
	Milaan – Bologna (A14)	11,40	11,60	14,50	22,80
	Bologna (A14) – Florence N.	6,10	6,30	7,70	12,20
	Florence – Rome	15,20	15,50	19,40	30,50
	Milaan – Rome	31,30	32,10	40,00	62,80
	Rome – Napels	11,00	11,20	14,10	21,90
	A4	Turijn – Milaan	7,00	7,20	9,00
Santhià (A5) – Milaan		4,70	4,80	6,00	9,30
Milaan – Brescia		6,50	6,60	8,20	13,00
Brescia – Verona		2,70	2,70	3,50	5,40
Verona – Padova		3,40	3,50	4,50	6,90
Padova – Venetië		2,30	2,30	2,90	4,60
Venetië – Portogruaro (A28)		3,40	3,50	4,40	6,90
Portogruaro – Palmanova (A23)		2,60	2,60	3,40	5,20
Palmanova – Triëst		1,50	1,50	1,90	3,00
Venetië – Triëst		5,90	6,00	7,60	11,90
A4/5	Santhià – Ivrea	1,60	1,60	2,30	3,50
A5	Turijn N. – Aosta (Mont Blanc tunnel)	14,60	16,00	21,60	34,00
	Ivrea – Aosta (Mont Blanc tunnel)	11,50	12,80	17,20	27,20
A6	Turijn – Savona	10,00	10,30	14,10	21,90
A7	Milaan – Genua	7,60	7,80	9,80	15,30
	Milaan – Tortona	3,40	3,50	4,40	6,90
	Tortona – Genua	3,80	3,90	4,80	7,60
A8	Milaan – Varese	3,30	3,40	4,20	6,60
	Milaan – Domodossola (A8/A26)	6,30	6,50	8,00	12,70
A9	Milaan – Chiasso (CH)	3,80	3,90	4,90	7,70
A10	Voltri (A26) – Genua ovest	0,80	0,90	1,10	1,70
	Voltri (A26) – Savona	2,30	2,30	2,80	4,50
	Savona – Franse grens	11,70	15,00	23,60	30,30
A11	Genua – Franse grens	13,90	15,70	24,20	33,20
	Florence – Pisa	4,40	4,50	5,70	11,40
	Florence – Lucca	3,60	3,70	4,60	7,30
A12	Genua – La Spezia	8,60	8,80	11,60	18,30
	Genua – Viaréggio	10,70	11,00	14,60	22,90
	La Spezia – Rosignano (SS1)	8,90	9,10	12,40	19,50
	Genua – Rosignano (SS1)	15,60	15,60	20,80	32,80
	Grosseto (SS1) – Rome	3,60	3,60	4,60	7,00
A13	Bologna – Ferrara	2,20	2,20	2,80	4,30
	Ferrara – Padova (A4)	4,20	4,30	5,40	8,50
	Bologna – Padova	6,40	6,60	8,20	12,90
A14	Bologna – Ravenna	4,40	4,50	5,60	8,80
	Bologna – Rimini	6,10	6,20	7,70	12,10
	Bologna – Ancona	11,70	12,00	14,90	23,40
	Ancona – Pescara	9,10	9,30	11,60	18,20
	Pescara – Bari	16,90	17,30	21,50	33,80
A15	Bari – Taranto	4,10	4,20	5,30	8,20
	Parma – La Spezia	10,40	10,70	14,40	22,70
A16	Napels – Bari	15,80	16,20	20,10	31,60
A18	Messina – Catania	3,20	3,80	5,80	7,90
A20	Messina – Furiano (richting Palermo)	5,70	5,70	6,80	11,20

Toltarieven (vervolg)

geldend vanaf 01-02-2008 in €

<i>traject</i>	<i>klasse:</i>	<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>
A21	Turijn – Alessandria	4,90	5,00	6,40	10,10
	Alessandria W – Tortona	1,20	1,20	1,60	2,40
	Tortona – Piacenza	4,00	4,10	5,20	8,10
	Piacenza – Brescia	3,70	3,70	4,70	7,40
A22	Brenner – Trento	8,70	8,90	11,00	17,40
	Trento – Verona	6,30	6,50	8,00	12,70
	Verona – Modena	5,10	5,20	6,50	10,20
	Brenner – Modena	19,10	19,50	24,30	38,20
A23	Palmanova – Tarvisio	7,00	7,20	9,00	14,10
A24	Roma – Teramo	10,80	11,10	13,70	21,60
A25	Rome – Pescara	12,90	13,20	16,30	25,80
A26	Genua ovest – Tortona	4,20	4,30	5,40	8,50
	Genua ovest – Alessandria	4,90	5,50	6,20	9,80
	Genua ovest – Vercelli	7,60	7,80	9,70	15,30
A30	Caserta – Salerno	5,30	5,50	6,80	10,50
A31	Vicenza – Piovene Rocchette	1,90	1,90	2,40	3,80
A32	Fréjustunnel – Turijn	9,00	10,50	16,30	21,70

Hoofdroutes

<i>traject</i>	<i>klasse:</i>	<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>
Como – Milaan – Genua		11,00	11,70	14,70	23,00
Como – Milaan – Florence		20,60	21,10	27,00	41,30
Como – Milaan – Rome		35,10	36,00	44,90	70,50
Como – Milaan – Ancona		26,10	26,70	33,40	52,40
Como – Milaan – Reggio Calabria		48,00	49,50	62,70	97,40
Como – Milaan – Brindisi		55,50	56,90	71,10	111,40
Brenner – Venetië		20,30	20,80	25,90	40,70
Brenner – Florence		26,80	27,50	34,10	53,70
Brenner – Rome		41,30	42,30	52,70	82,80
Brenner – Ancona		32,20	33,00	41,10	64,60
Brenner – Brindisi		61,70	63,20	78,80	123,70

Bruggen en tunnels

Mont-Blanc- en Fréjustunnel

	<i>Mont-Blanc</i> tunnel	<i>Fréjustunnel</i>
Personenauto's tot 2 m hoog	Enkel 32,30, retour 40,30	Enkel 31,90, retour 39,70
Personenauto's tot 3 m hoog	Enkel 42,70, retour 53,70	Enkel 42,10, retour 52,90
Motoren	Enkel 21,40, retour 26,80	Enkel 21,10, retour 26,50

De aangegeven hoogte is exclusief dakbagage.

Er is geen toeslag voor een caravan of (motor)zjizspan.

Bij een auto met caravan is het hoogste punt van de combinatie bepalend voor de prijsklasse. Een retour is 7 dagen geldig.

Grote Sint-Bernardtunnel

<i>Ingang Zwitserland</i> enkel (CHF/€)	<i>maandretour</i> (CHF/€)	
Motoren	18,00 / 11,00	24,00 / 14,80
Personenauto's	30,50 / 18,70	48,50 / 29,70
Kampeerauto's/minibusjes en personenauto's met caravan	47,00 / 29,00	75,50 / 46,40

<i>Ingang Italië</i> enkel (CHF/€)	<i>maandretour</i> (CHF/€)	
Motoren	21,50 / 13,20	29,00 / 17,80
Personenauto's	36,50 / 22,40	58,00 / 35,60
Kampeerauto's/minibusjes en personenauto's met caravan	56,50 / 34,80	90,50 / 55,70

Om belastingtechnische redenen gelden er twee prijstabelen: één voor noord-zuid (ingang Zwitserse zijde) en één voor zuid-noord (ingang in Italië).

Het tarief voor personenauto's geldt voor voertuigen die, gemeten bij de vooras, een hoogte hebben tot 1,30 m.

Tarieven zijn in Zwitserse franken en in euro's. Tarieven kunnen ter plaatse afwijken.

Een maandretour van 30/31 dagen is geldig vanaf datum afgifte.

Veerdiensten

Corsica en Sardinië

De meeste veerboten naar deze eilanden vertrekken vanuit Italië. In Noord-Italië komen vooral Genua, Livorno en Savona (alleen Corsica) in aanmerking. Maar ook in de Franse havens van Marseille, Toulon of Nice kunt u inschepen.

De belangrijkste rederijen zijn SNCM, Corsica Ferries en Moby Lines. Deze zijn in Nederland bij reisbureaus te boeken.

Vooraf de twee grootste rederijen SNCM en Corsica Ferries beconcurreren elkaar op het gebied van comfort en reistijd.

Er zijn inmiddels schepen in de vaart die minder dan 3 uur nodig hebben om de afstand van de Côte d'Azur of de Italiaanse Riviera naar Corsica af te leggen. De traditionele veerboten doen er circa 7 uur over. Nachtboten doen er soms iets lan-

ger over maar bieden zoveel comfort dat de overtocht haast een cruise op zich is.

Elba

De boot doet vanuit Piombino op het vasteland circa een uur over de oversteek naar Portoferraio. In het hoogseizoen tot 20 afvaarten per dag. Vooraf boeken is mogelijk. Anders sluit u aan in de rij en zodra er plek is, vaart u over. Meestal zal dat de eerstvolgende boot zijn.

Sicilië

Ook voor Sicilië is het aansluiten en inschepen. De overtocht van Villa San Giovanni op het vasteland naar Messina duurt ongeveer 40 minuten. Afhankelijk van het seizoen varen de schepen om de 10 tot 40 minuten. Goedkoper zijn overtochten (duur: ca. 20 min.) vanuit het iets zuidelijker gelegen Reggio di Calabria.

Tickets

Voor veel bestemmingen kan geboekt worden bij het ANWB Reisbureau. Overigens bieden ook de meeste websites van de rederijen de mogelijkheid via internet de overtocht te boeken.

Via www.adjonet.nl/veerdiensten zijn deze gemakkelijk te vinden.

Boete-indicatie

- **Snelheidsovertreding**
 <10 km/h te snel: € 36-148; 10-40 km/h te snel: € 148-594; 40-60 km/h te snel: € 370-1.485 en eventueel ontzegging van de rijbevoegdheid van 3-6 maanden; >60 km/h te snel: € 500-2.000.
- **Door rood licht rijden**
 € 148-594.
- **Overtreding inhaalverbod**
 Vanaf € 74.
- **Overschrijden doorgetrokken streep**
 Vanaf € 74.
- **Parkeerovertreiding**
 € 36-148. Een parkeerovertreiding die gevaar oplevert voor andere weggebruikers: € 74-296.
- **Niet verlenen van voorrang**
 Vanaf € 74.
- **Rijden zonder veiligheidsgordel**
 € 74-296.
- **Niet handsfree telefoneren**
 € 148-594.
- **Geen verlichting overdag op auto(snel)weg**
 € 35.
- **Toebrengen lichamelijk letsel bij een verkeersongeval**
 Voor strafrechtelijke vervolging moet de gewonde binnen 3 maanden een aanklacht indienen. De straf kan oplopen tot maximaal 12 jaar gevangenisstraf of een boete € 200-1.200 (afhankelijk van de ernst van het letsel). Als er een rechtszaak van komt, is de eis (altijd) hoger.
- **Rijden onder invloed**
 0,5‰-0,8‰: € 500-2.000 en/of 1 maand gevangenisstraf en ontzegging van de rijbevoegdheid van 3 tot 6 maanden; 0,8‰-1,5‰: € 800-3.200 en/of 3 maanden gevangenisstraf en

ontzegging van de rijbevoegdheid van 6 tot 12 maanden; >1,5‰: € 1.500-6.000 en/of 6 maanden gevangenisstraf en ontzegging van de rijbevoegdheid van 1 tot 2 jaar.

Afdoening van verkeersdelicten

Verkeersovertredingen worden administratiefrechtelijk afgehandeld.

Bij constatering van een verkeersovertreiding door de politie wordt een geldboete opgelegd. Per overtreiding is een minimum en een maximum bedrag vastgesteld (zie de bedragen onder 'Boete-indicatie'). Wordt de boete direct betaald – binnen 60 dagen – dan wordt het minimum tarief in rekening gebracht. U krijgt als het ware een zekere 'korting'.

Buitenlanders wordt een boete ter onmiddellijke betaling aangeboden, waarmee verdere strafvervolgning niet meer mogelijk is. Directe betaling is alleen mogelijk als niet tevens een ontzegging van de rijbevoegdheid wordt opgelegd. Als de boete aan de politie wordt betaald, moet deze een kwitantie afgeven. Wordt de boete niet direct betaald, dan wordt van buitenlanders een waarborgsom verlangd ter hoogte van de helft van het maximum bedrag dat op de verkeersovertreiding staat. Het betalen van de borgsom moet in het proces-verbaal worden aangetekend. Zo niet dan wordt dit beschouwd als een onmiddellijke betaling van de boete en is in hoger beroep gaan tegen de bekeuring niet meer mogelijk. Wordt de waarborgsom niet voldaan, dan moet de politie het rijbewijs innemen of kan de auto eventueel in beslag worden genomen. De inname van een rijbewijs kan nogal wat consequenties hebben. Een rijbewijs raakt in Italië regelmatig zoek bij de diverse rechtbanken. Daarom geven wij u het advies om bij inneming van het rijbewijs altijd contact op te nemen met ANWB Rechtshulp. Zij kunnen u behulpzaam zijn bij het achterhalen van het rijbewijs en waar het naartoe wordt gezonden. In geval van een verkeersmis-

drijf (bijv. letsel of dood ten gevolge van een verkeersongeval) kan de betrokken auto door de politie tijdelijk in beslag worden genomen. Dit geldt ook voor alle verkeersongevallen waarbij een niet-verzekerde auto betrokken is.

Italië kent een puntenrijbewijssysteem; dit geldt ook voor buitenlanders. Voor elke verkeersovertreding worden één of meer strafpunten gegeven. Bij het bereiken van een totaal van 20 punten wordt het rijbewijs voor 6 maanden tot 2 jaar ingenomen.

Spoorweginformatie

Op www.trenitalia.com vindt u informatie en een onlinereisplanner van de FS (Italiaanse spoorwegen).

Monte Titano, San Marino
(Rolf Richardson / B en U, Diemen)

Informatie

Geldzaken

Betaalmiddel is de euro.

Geldautomaten

Voldoende.

San Marino

San Marino, een 61 km² grote enclave binnen Italië, is een onafhankelijke republiek die geen lid is van de EU. De 28.500 inwoners spreken Italiaans. De landcode is RSM.

Feestdagen 2008: 1-1, 6-1, 5-2, 24-3, 25-3, 1-4, 1-5, 22-5, 28-7, 15-8, 3-9, 1-10, 1 en 2-11, 8-12, 24 t/m 26-12, 31-12.

Feestdagen 2009: 1-1, 6-1, 5-2, 25-3, 1-4, 13-4, 1-5, 11-6, 28-7, 15-8, 3-9, 1-10, 1 en 2-11, 8-12, 24 t/m 26-12, 31-12.

Informatie

Geldzaken

Betaalmiddel is de euro.

Geldautomaten

In Rome zijn voldoende betaalautomaten.

Vaticaanstad

Vaticaanstad is slechts 0,44 km² groot en vormt de pauselijke enclave in Rome, een onafhankelijke staat met 850 inwoners. Vaticaanstad behoort niet tot de EU. De voertaal is Italiaans. De landcode is SCV.

Feestdagen 2008: 1-1, 6-1, 11-2, 19-3, 24-3, 1-5, 22-5, 29-6, 15-8, 1-11, 8-12, 25 en 26-12.

Feestdagen 2009: 1-1, 6-1, 11-2, 19-3, 10-4, 1-5, 21-5, 11-6, 29-6, 15-8, 1-11, 8-12, 25 en 26-12.

Voor meer informatie kunt u zich tot het Italiaans Verkeersbureau wenden, of kijken op www.vatican.va.